

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos Seimo
Aplinkos apsaugos komitetui

2026-02-18 Nr. 1.02-0070

DĖL LR MEDŽIOKLĖS ĮSTATYMO NR. IX-966 TOBULINIMO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai (toliau – Rūmai) vienija 38 žemės ūkio sektoriaus ir kaimo gyventojų organizacijas bei veikia visos Lietuvos mastu. Atstovaudami žemdirbių ir žemės savininkų interesams, Rūmai kreipiasi į Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitetą dėl Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo Nr. IX-966 (toliau – Įstatymas) teisinio reguliavimo tobulinimo ir reiškia poziciją dėl Įstatymo 18 str. pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-816 (toliau – Projektas).

2025 m. priėmus Įstatymo Nr. IX-966 2 ir 18 str. pakeitimo įstatymą Nr. XV-395 įtvirtinta, kad nuo 2026 m. sausio 1 d. medžiojamųjų žvėrių padaryta žala pasėliams ir sumedėjusiems sodo augalams atlyginama tik tuo atveju, jei pagal Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apskaičiavimo metodiką (toliau – Metodika) nustatyta pažeista dalis viršija 5 proc. viso atitinkamo ploto. Ši nuostata iš esmės pakeitė daugiau nei du dešimtmečius galiojusį reguliavimą, pagal kurį žala buvo atlyginama nepriklausomai nuo jos masto.

Rūmų vertinimu, šiuo metu Įstatyme galiojanti 5 proc. riba yra nepagrįsta objektyviais kriterijais ir lemia situaciją, kai dalis realiai patirtų nuostolių tampa neatlygintini. Net ir mažesnės apimties pažeidimai sukelia realias finansines pasekmes, nes žemdirbiai patiria visas pasėlių auginimo, priežiūros bei sutvarkymo išlaidas. Ypač tai aktualu auginant didelės vertės augalus, kai net nedidelė žala gali turėti reikšmingą ekonominį poveikį ūkiui.

Pažymime, kad toks ribojimas kelia abejonių dėl jo atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 str. įtvirtintam nuosavybės apsaugos principui bei Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.263 str. įtvirtintam visiško žalos atlyginimo principui. Toks specialusis reguliavimas, kuriuo dalis žalos pripažįstama neatlygintina vien dėl procentinės išraiškos, neatitinka proporcingumo, teisinio aiškumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų. Pažymėtina ir tai, kad teisė į žalos atlyginimą siejama su pareiga taikyti Metodikoje nustatytas apsaugos priemonės, todėl papildoma 5 proc. riba laikytina pertekliniu ir interesų pusiausvyrą išbalansuojančiu ribojimu.

Rūmai palaiko Lietuvos Respublikos Seimo narių įregistruotą Projektą, kuriuo siūloma atsisakyti 5 proc. ribos ir nustatyti, kad visa pagal Metodiką apskaičiuota žala, kurią padaro kanopiniai žvėrys ar bebrai, kurių medžioklė nėra uždrausta ištisus metus, būtų atlyginama pilnai. Rūmų vertinimu, šis teisinis sprendimas atkurtų nuoseklų ir sistemiską žalos atlyginimo reguliavimą, užtikrintų žemės ūkio subjektų teisių apsaugą bei labiau atitiktų konstitucinio

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

proporcingumo, teisėkūros tęstinumo ir teisinio tikrumo principus, neperkeliant neproporcingos naštos žemdirbiams ir išlaikant bendrųjų civilinės atsakomybės principų nuoseklumą.

Papildomai atkreipiame dėmesį į dabar galiojančio Įstatymo 18 str. 3 d. 2 p. reguliavimą, kuriame numatyta, kad žala miškui atlyginama tik tuo atveju, kai jaunuolynuose stipriai pažeistų ar žuvusių tikslinės rūšies medelių dalis viršija 20 proc., o vyresniuose medynuose – kai stipriai pažeistų perspektyvių tikslinės rūšies medžių dalis viršija 10 proc. Pažymėtina, kad praktikoje pakanka vos kelių metų iš eilės pasikartojančių 8-10 proc. pažeidimų, kad būtų prarastas želdinių produktyvumas arba jie apskritai žūtų, tačiau tokia žala pagal šiuo metu nustatytą ribą laikoma neatsiradusia ir neatlyginama. Tai iš esmės neatitinka proporcingumo principo ir neužtikrina tvarios miškų atkūrimo politikos.

Įvertinus tai, manome, kad žalos ribos turėtų būti mažinamos iki 10 proc. jaunuolynuose ir 5 proc. vyresniuose medynuose, arba alternatyviai Įstatyme turėtų būti įtvirtinta nuostata, kad vienkartinė aiškiai nereikšminga žala galėtų būti neatlygintina, tačiau pasikartojanti ar akivaizdžiai tęstinė žala, lemianti želdinių nykimą, būtų kompensuojama nepriklausomai nuo procentinės ribos. Tokia formuluotė užtikrintų teisėtus žemės bei miškų savininkų lūkesčius ir racionalų miškų apsaugos interesų balansą.

Pagarbiai

Direktorius

Sigitas Dimaitis